

دراماتورژی چیست؟ دراماتورژ کیست؟

مجموعه مقالات | به کوشش: محمدرضا خاکی - منصور برامیسی | انتشار: نظریه و اجرا (۷)

| What is dramaturgy? Who is a dramaturge? | Collecting and Editing: M.R.Khaki-M.Bramissey

مجموعه مقالات، نظریه و اجرا

چاپ دوم

چرا به نظریه و عمل تئاتر نیاز داریم؟ جهانی نظریه و عمل در تئاتر
یامدهای زاید همراه داشته است؟ بعد از چندین دهه از سوری شدن علوم تئاتر
آزادی نیاز به ترجمه آثار کلاسیک نظریه پردازان و پیشروان تئاتر پیش از این از
سوی نویسندگان تئاتر محسوس می شود.

مجموعه مقالات نظریه و اجرا با این نیت طراحی شده است تا به بهرمان بستندهای
زنده و پویای تئاتر که همواره با پیروان صنعت‌هایی که لزوم خوانش چندوجهی آن در

جهت محسوس می شود، بر این اساس معرفی جزئیات علمی تئاتر و اجرا را معاصر
[اصول و روش‌های تئاتر] [اصول و روش‌های اجرا] [اصول و روش‌های تئاتر و اجرا]
[اصول و روش‌های تئاتر و اجرا] [اصول و روش‌های تئاتر و اجرا]
این مجموعه است.

آن شامل کلیه زبان‌های اصلی است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

آن به صورت چاپی و الکترونیکی در دسترس است.

دراماتورژی و سبک
محمدرضا خاکی، منصور براهیمی

دراماتورژی در دو سبک
محمدرضا خاکی، منصور براهیمی

فهرست مطالب

دراماتورژی و سبک
پیش‌گفتار

۱۱
دراماتورژی چیست؟ دراماتورژ کیست؟
محمدرضا خاکی، منصور براهیمی

۲۹
دراماتورژی چیست؟
برت کاردولو/لیون کتس/ادیوید کوپلین
مترجم: منصور براهیمی

۵۷
دراماتورژی چیست؟ دراماتورژ کیست؟
پیتر اکرسال
مترجم: حمید احیا

۶۹
دراماتورژی هامبورگ
گوتهولت افرائیم لسینگ
مترجم: هوشنگ آزادی‌ور

۸۳
برتولت برشت در مقام دراماتورژ
راسل ای. براون
مترجم: داود دانش‌ور

۹۳ دراماتورژ به چه عناصری از نمایش توجه دارد:
گفت‌وگویی دو دراماتورژ درباره‌ی این‌که چرا در این حرفه‌اند و چه چیز آن را دوست دارند
لیز انگلن و مایکل بیگلو دیکسن
مترجم: احمد دامود

۱۰۷ دراماتورژی در کلاس درس:
آموزش به دانشجویان دوره‌ی کارشناسی که دانش «جو» نباشند
کاری. م. مایزر
مترجم: بهزاد قادری

۱۲۱ آموزش تحلیل متن:
چگونه مهارت کلیدی دراماتورژی می‌تواند نگرش نقادانه را پرورش دهد
شلی آر
مترجم: رضا دادویی

۱۳۵ آموزش و تمرین مشارکت گروهی
لین ام. تامسن
مترجم: مجید اخگر

۱۶۱ نظریه‌های تألیف و تأویل
جین لور
مترجم: مجید اخگر

۱۷۹ دراماتورژی آثار غیرنالیستی: خلق واژگانی نوین
توری هرینگ اسمیت
مترجم: علی دادرس

۲۰۱ عناصر چهارگانه: انگاره‌های جدید دراماتورژی سنت‌شکن
جو دیت روداکف
مترجم: بابک مظلومی

۲۱۷ دراماتورژی تماشاگر
مارکو دو مارینس
مترجم: مزگان غفاری شیروان

۲۴۵ دراماتورژی در دو معنا:
به سوی نظریه‌ای برای دراماتورژی نمایشنامه‌های جدید و برخی اصول مقدماتی آن
آرت بورکا
مترجم: مهدی نصرالله‌زاده

۲۷۱ دراماتورژی و سکوت
جفری پروئل
مترجم: بابک تیزایی

۲۸۹ سیاست‌شناسی دراماتورژی
جان لاتربی
مترجم: بابک تیزایی

۳۰۱ چرا به کارگردان نیاز نداریم:
بیاتیه‌ای دراماتورژیکال / تاریخی
مایکل ایکس. زله‌ناک
مترجم: هوشنگ آزادی‌ور

۳۱۱ کارگردانان، دراماتورژها و جنگ در لهستان:
گفت‌وگویی با یان کات
مصاحبه‌گران: روستوم بهاراچا، جنیس پارا، لارنس شایر
مترجم: رضا سرور

۳۲۵ دراماتورژی در گفت‌وگو با آن کاتانو
لین ام. تامسن
مترجم: مزگان غفاری شیروان

دراماتورژی در گفت‌وگو با بیل گلسکو

۳۷۱

جودیت روداکف

مترجم: مینا درودیان

دراماتورژی گروهی چیست؟

۴۱۵

گزارشی از تجربه‌ی یک‌ساله‌ی فعالیت «گروه دراماتورژی شبکه‌ی دوم سیما»

مؤلف: بابک تبرایی

فرایند دراماتورژی داستان «محمود و ایاز»: دراماتورژی و مثنوی معنوی

۴۳۷

مؤلف: رها علی‌نژاد

| پیش‌گفتار |

| دراماتورژی چیست؟ دراماتورژ کیست؟ |

محمد رضا خاکی، منصور براهیمی

دراماتورژی چیست؟ دراماتورژ کیست؟ واژه‌ی دراماتورژی کی، کجا و به دست چه کسی ابداع شد؟ آیا تفاوتی میان دراماتورژی و اقتباس^۱ وجود دارد؟ رابطه‌ی دراماتورژ با دیگر عوامل انسانی در سازمان تئاتری چگونه است و چگونه باید باشد؟ جایگاه متن، مکان اجرا، تماشاگران و غیره در دراماتورژی کجاست؟

وقتی بحث دراماتورژی پیش می‌آید، این پرسش‌ها و ده‌ها پرسش دیگر زمینه و فضایی می‌سازند که نشان‌دهنده‌ی ابهام همه‌جانبه‌ی این اصطلاح است. در ایران، به‌رغم تکرار فراوان این اصطلاح در سال‌های اخیر، هنوز هم احساس نمی‌کنیم در فضایی بالنسبه شفاف سخن می‌گوییم، و وقتی درمی‌یابیم پرسش «دراماتورژی چیست؟» هنوز هم در جدیدترین کتاب‌های تئاتری جهان مطرح است با خود می‌اندیشیم - کم‌وبیش خوش‌بینانه - چندان هم عقب نیستیم!

کیتی ترنر^۲ و سین برند^۳ در پیش‌گفتار کتاب **دراماتورژی و اجرا**^۴ (۲۰۰۷)، که فصل اول آن به پرسش «دراماتورژی چیست؟» اختصاص دارد، می‌نویسند:

از بسیاری جهات، نگارش چنین کتابی ناممکن است. اصطلاحات «دراماتورژی» و «اجرا»، هر دو، چنان حوزه‌های وسیعی را پوشش می‌دهند و به‌قدری طالب درک فراگیر عمل و حرفه‌ی هنر، در گذشته و حال، و نیز طالب فهم وسیع و متنوع